

Zkoušky z profesních kvalifikací

Kde, kdy a za jakých podmínek mohu vykonat zkoušku vedoucí k získání dokladu o profesní kvalifikaci?

Podstatou zkoušky před tzv. autorizovanou osobou je ověření, zda si zájemce osvojil danou odbornost (kvalifikaci) vymezenou kvalifikačním standardem příslušné profesní kvalifikace. Ověření probíhá formou zkoušky podle hodnoticího standardu této profesní kvalifikace. O zkoušku může požádat každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (věková hranice od 16 let). Zkoušku lze konat pouze tehdy, byl-li pro danou profesní kvalifikaci schválen kvalifikační i hodnoticí standard a byla-li pro danou profesní kvalifikaci udělena autorizace alespoň jedné osobě.

Podmínkou pro konání zkoušky je podání přihlášky ke zkoušce (odkaz na formulář) a úhrada stanoveného poplatku za zkoušku. Žadatel zašle přihlášku ke zkoušce kterékoliv autorizované osobě, která je uvedena v Národní soustavě kvalifikací (www.narodni-kvalifikace.cz) s autorizací pro danou dílčí kvalifikaci. **Autorizovaná osoba zašle žadateli do 21 dnů ode dne doručení přihlášky pozvánku ke složení zkoušky. Zkouška se tedy může konat nejdříve za 21 dnů, které uplynou ode dne odeslání pozvánky ke zkoušce** (žadatel však může požádat o dřívější termín). Pokud žadateli nevyhovuje termín navržený autorizovanou osobou, stanoví autorizovaná osoba po dohodě termín nový, nejpozději však do 6 týdnů od doručení pozvánky. **Poplatek za provedení zkoušky musí být autorizované osobě uhrazen nejpozději 7 dnů před dnem konání zkoušky**, pokud se ovšem uchazeč s autorizovanou osobou nedohodnou jinak. Bude-li zkouška probíhat před zkušební komisí, uchazeč uhradí poplatek předsedovi zkušební komise.

Nemůže-li se uchazeč ve stanoveném termínu zkoušky zúčastnit ze zdravotních nebo jiných vážných důvodů, může nejpozději 2 dny před stanoveným termínem zkoušky písemně požádat s uvedením důvodu autorizovanou osobu o stanovení jiného termínu. Zkouška musí proběhnout nejpozději do 6 týdnů od doručení pozvánky. Avšak i v případě, že se uchazeč omluví v termínu kratším než 2 dny před konáním zkoušky, může autorizovaná osoba jeho omluvu akceptovat a stanovit po dohodě termín náhradní. **Jestliže se uchazeč ve stanoveném termínu ke zkoušce nedostaví bez omluvy, posuzuje se, jako by u zkoušky neuspěl a již zaplacený poplatek se mu nevrací.**

Jakou váhu má doklad získaný úspěšnou zkouškou před autorizovanou osobou?

Dokladem, který potvrzuje úspěšné vykonání zkoušky, je osvědčení o získání profesní kvalifikace. Toto osvědčení je veřejnou listinou, podobně jako jí jsou např. vysvědčení, výuční listy nebo diplomy o absolutoriu, ale také občanský či řidičský průkaz nebo rodný list. Jako takové má celostátní platnost a bez dalšího osvědčuje skutečnosti v něm uvedené při každém občanskoprávním i pracovněprávním vztahu, tedy i při prokazování dosažené kvalifikace zaměstnavateli.

Za určitých podmínek dokonce může nahrazovat předchozí vzdělání a umožnit vykonání závěrečné výuční zkoušky.

Je osvědčení o profesní kvalifikaci uznáváno i v zahraničí?

Pokud jde o uznávání odborných kvalifikací (tj. profesní uznávání pro výkon regulované činnosti v zahraničí) jsou posuzovány znalosti a schopnosti konkrétní osoby, přičemž tyto znalosti a schopnosti mohou být doloženy dokladem o formální

kvalifikaci (vzdělání a přípravě), dokladem o faktickém výkonu dané činnosti nebo jiným dokladem. Pokud jde o uznání kvalifikace pro výkon neregulovaného povolání, nemá osvědčení o získání profesní kvalifikace specifický režim, je tedy na posouzení konkrétního zaměstnavatele, zda doklad uzná.

V současné době je vytvářen Evropský rámec kvalifikací (European Qualification Framework – EQF), který mobilitu v rámci EU usnadní, neboť stanoví převodník mezi kvalifikačními soustavami členských států EU. NSK je vytvářena s ohledem na EQF a profesní kvalifikace jsou již k úrovním EQF přiřazovány.

Lze cestou profesních kvalifikací získat výuční list (maturitu)?

Výuční list (příp. maturitní vysvědčení) je dokladem potvrzujícím získání tzv. úplné profesní kvalifikace (ve smyslu zák. č. 179/2006 Sb.), tedy způsobilosti vykonávat řádně všechny pracovní činnosti v určitém povolání. Některé úplné profesní kvalifikace je možné poskládat z kvalifikací dílčích. V praxi to znamená, že ten, kdo získá osvědčení o všech těchto profesních kvalifikacích, bude moci na příslušné škole nebo učilišti složit zkoušku předepsanou pro příslušnou úplnou profesní kvalifikaci (tzn. závěrečnou „učňovskou“ nebo maturitní zkoušku) a získat certifikát o dosažení určitého stupně vzdělání (tedy výuční list nebo maturitní vysvědčení), aniž by musel absolvovat školní vzdělávání. Osvědčení o získání profesní kvalifikace tedy nahrazují předchozí vzdělání. Touto cestou ale není možné získat vysokoškolské vzdělání.

Jak zjistím, co musím ke zkoušce umět?

Zkouškou uchazeč prokáže, že ovládá všechny znalosti a dovednosti potřebné pro výkon profesní kvalifikace v plném rozsahu. Konkrétní popis všeho, co musí uchazeč u zkoušky umět, je zveřejněn v hodnoticím standardu příslušné profesní kvalifikace, který je dostupný na webové adrese www.narodni-kvalifikace.cz. Navíc je ve standardu uveden i způsob, jakým se budou dílčí znalosti a dovednosti prověřovat (prakticky, ústně nebo písemně), v jakých podmínkách bude zkouška probíhat, zda půjde o zkoušku před jednou autorizovanou osobou nebo před zkušební komisí, jak bude zkouška dlouhá, jaká bude výše úhrady za zkoušku a seznam autorizovaných osob. **Uchazeč tedy z hodnoticího standardu získá ucelenou představu nejenom o požadovaném okruhu znalosti a dovedností, ale i o všech podmínkách a okolnostech, za nichž bude zkouška probíhat.**

Jak probíhá zkouška vedoucí k získání dokladu o dílčí kvalifikaci?

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou. Před zahájením zkoušky je uchazeč povinen prokázat svou totožnost průkazem totožnosti, dosažení alespoň základů vzdělání a u dílčích kvalifikací, u nichž je to určeno Národní soustavou kvalifikací, předložit rovněž potvrzení o zdravotní způsobilosti pro výkon příslušné pracovní činnosti. **Pokud uchazeč průkaz nebo potvrzení nepředloží, nebude ke zkoušce připuštěn.** Zkouška je veřejná. Neveřejná může být praktická část zkoušky pouze tehdy, je-li to nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce. Zkoušející je povinen dbát na to, aby zkouška probíhala podle příslušného hodnoticího standardu, aby hodnocení bylo objektivní a odpovídalo nárokům stanoveným hodnoticím standardem. Konkrétní podmínky a okolnosti, za nichž se bude zkouška konat, např. doba přípravy na zkoušku, celkový čas zkoušky, forma zkoušky nebo jejích částí jsou uvedeny v hodnoticím standardu příslušné profesní kvalifikace.

Lze říci, že **v průběhu zkoušky musí uchazeč prokázat všechny znalosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro výkon dané dílčí kvalifikace.** Zkouška je zejména praktická, může být také ústní, písemná nebo kombinovaná.

Uchazeč u zkoušky uspěje, jestliže splní požadavky stanovené hodnotícím standardem. **Zkoušející oznámí výsledek zkoušky písemným sdělením předaným nebo zasláným uchazeči do 5 dnů ode dne konání zkoušky. V této lhůtě také předá úspěšnému uchazeči osvědčení o získání profesní kvalifikace.**

Jak je zaručena objektivnost zkoušky, lze se odvolat proti výsledku?

Objektivnost a spravedlivý průběh zkoušky stojí na osobě zkoušejícího (příp. zkoušejících), který musí pro získání autorizace prokázat, že splňuje vzdělanostní, odborné i pedagogické předpoklady pro výkon této činnosti a na pravidlech hry, tj. na tom, že se zkouší podle hodnotícího standardu dané profesní kvalifikace a že každý uchazeč musí prokázat zvládnutí všech standardem stanovených úkonů (kompetencí).

Pokud jde o možnost opravných kroků, platí, že každý, kdo konal zkoušku, má právo nahlédnout do všech materiálů týkajících se jeho osoby, které mají význam pro rozhodnutí o průběhu a výsledku zkoušky.

Každý, kdo konal zkoušku, může písemně požádat příslušný autorizující orgán o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky do 15 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno sdělení o výsledku zkoušky. Autorizující orgán rozhodne o žádosti ve lhůtě 60 dnů ode dne jejího doručení, a to tak, že buď potvrdí výsledek zkoušky, nebo nařídí její opakování. Případná opakovaná zkouška se koná nejpozději do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí před toutéž autorizovanou osobou nebo zkušební komisí, před níž se konala zkouška původní, avšak za účasti zástupce autorizujícího orgánu. Náklady opakované zkoušky hradí autorizující orgán.

Kdo se může přihlásit ke zkoušce?

Ke zkoušce se může přihlásit každý člověk starší 18 let, který získal alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (věková hranice od 16 let). Zkoušky se může zúčastnit i ten, kdo není občanem ČR.